

"Utcalánytól az anyáig"

[1]

· A JESZ alapító tagjai közé tartozol. Mesélnél a kezdetekről, és arról, hogyan kerültél kapcsolatba a többiekkel?

Ezerkilencszázkilencvenvalahányban a barátnőmet kísértem el felvételizni a Bagossy László által vezetett Egyetemi Színpadra, aztán ha már ott voltam, én is jelentkeztem, hiszen mindig is színésznő akartam lenni. Itt ismertem meg Mikuli Jánost és Tóth Andrást. A "Koldusoperában" debütáltam, mint tömeg és utcalány. Együtt játszottunk. Ők már nevek voltak az amatőr színjátszók között, mikor én odakerültem. Ők nagy szerepekben, míg én statisztaként. Nagyszerű időszak volt. Volt egy hétköznapi munkám, aztán este rohantam a színházba, az Anna utcába, ahol ma a Horvát Színház van. Profi színészek jöttek az amatőrökkel játszani, profi rendezőkkel, jelmeztervezőkkel, technikusokkal, koreográfusokkal dolgoztunk. Teljesen olyan volt, mint egy profi színház. Nyáron a Tettyén statisztáltam zenés darabokban. Emlékszem, kívülről tudtam az összes darabot, akkor még nem volt tele a fejem mással J

Szóval nekem innen ered az ismeretségem Andrással és Jánossal. 1996-ban János megkeresett azzal, hogy megalapítja az egyetemen az Egyetemi Színházat, lenne-e kedvem a társulatban dolgozni. Nagyon nagy megtiszteltetésnek éreztem, és örömmel csatlakoztam, aztán rögtön el is tűntem 6 évre, de az egy másik sztori. Mikor "visszatértem", töretlen bizalmat kaptam Jánostól. Rengeteg élményt, jó és igazi barátságokat kaptam a JESZ-től. 30 évvel ezelőtt, egy szép szerdai este nem gondoltam volna, hogy János és András lesz életemben a két legstabilabb férfi. J

· Számtalan szerep van már a hátad mögött, eddig milyen szerepeket alakítottál, és melyik állt hozzád a legközelebb?

Ha azt az ívet nézzük, hogy az utcalánytól az anyáig, akkor nagyjából leírtam a szerepeimet. Jó volt a Pisti a vérzivatarban játszani a mamát. Aztán az Übüttragédiában Übü mama meglepett. Eleinte nem szerettem, aztán valami megfordult bennem, azt hiszem, amikor ráhangolódtam az abszurdra és utána már lubickoltam. Ehhez persze kellett Keczán Pali, aki a darabban a férjemet alakította és nagyon nagy összhang alakult ki köztünk. Frosinként a Fösvényben éreztem először azt, hogy tudatos vagyok a színpadon. Ez nagyon nehéz volt számomra, hogy a figyelmet fenntartsam és hiteles legyek. András partnereként nagy kihívás volt, hogy megfeleljek, nagyon inspiráló volt, mert ő nagyon tudja uralni a színpadot. Baráti körben mai napig emlegetik azt az előadást, hogy mennyire illett rám a szerep. De ez megint a csapatnak köszönhető, akikkel játszottam. Aztán a nehézsége miatt került hozzám közel Mirigy a Csongor és Tündéből. Vörösmarty szöveget megtanulni és előadni úgy, hogy értsék és érdekelje a mai fiatalokat, hát az nagy kihívás volt. "A helység kalapácsa" előadásban én játszottam Szépnét a kiöregedő színésznőt, János volt a férjem, és egyben Szemérmetes Erzsókot. Minden előadás minden pillanatát élveztem. Az egész társulat, Rozs Tamással kiegészülve, aki élőben zenélt, olyan erős előadást hozott össze-András rendezésében -, hogy azt nem tudom leírni. Azt tudom, hogy mindenki lubickolt a szerepében, és ettől mindenki jó volt. Szerettem Szépnét/Erzsókot. A Várnászban ismét anya lehettem. Igazi főszerep. János rám bízta, és ez nagy felelősség. Nehéz időszakot éltem meg a magánéletemben és ezért nagyon izgultam, hogy ne nyomjam rá az előadásra a külső problémáimat. Szép szöveg, szép képi világ. Inhóf Lacival megtaláltuk a darab humorát és jókat évődöttünk egymással. Ugyanakkor Klütaimnésztra (Iphigeneia Auliszban) és Anna Petrovna szerepe (Platonov) hiányt hagyott bennem, annak ellenére, hogy nagyon szerettem. Mindkét előadást Rácz Attila rendezte, aki nagyon maximalista és jó érzés volt, hogy rám bízta ezt a két nagyszerű szerepet. Magamban nem tudtam helyre tenni és Köles Feri mellett nagyon kicsinek éreztem magam.

Tulajdonképpen nincs egy nagy szerelem, mert minden előadás más, más problémákból építkezünk. Inkább a folyamat az izgalmas.

· Van-e kedvenc darabod, ha igen, miért az?

Mint azt előbb írtam, minden előadás máshogy valósul meg és ettől izgalmas. Én pl. szerettem a "Medvevár" című előadást, amit Kocsis Gergő rendezett. Volt egy nagyon finom humora a darabnak, amit lassan tudtunk előhívni. A Csongor és Tünde minimalista díszlete, a nagyszerű szereplők és a vége átírása nagy hatással volt rám. A Szerelmem majomúr abszurd humora és szarkazmusa Köles Feri rendezésében nagyon modern előadást hozott. A Hamlet, vagy az Iphigeneia Auliszban annyira meghökkentő volt, hogy a nézők néha nem értették. A helység kalapácsa frenetikus bohózat volt, tele jobbnál jobb poénokkal. De nagyon szeretek Moliére darabokat játszani, mert jók a párbeszéddek, jó helyzetek vannak. A nyári darabokat azért szerettem, mert nyár van. A dokumentum darabokat azért szeretem, mert nagyon személyesek (A tékozló fiú; Kezembe tetetem forró arcomat). Minden darabot szeretek, mert jó energiák vannak a próbafolyamatban, a társulat minden tagja nagyon odateszi magát, még a legkisebb szerepekben is. A rendezők felkészültek és ez nagyon fontos momentuma az előadásnak. Még akkor is, ha esetleg kritikát kap, én nem tudok kilépni a hatása alól, mert látom, hogy mennyi energiát tettek bele. És akkor ott vannak azok az előadások, amikben nem játszottam, de nagyon tetszettek, mint a Puszbolt, vagy a Szakadék, hogy a legutóbbiak közül említsek. Sokszor megkérdezik ezt tőlem, és nem tudok rá válaszolni egy mondattal. Ahogy én fejlődtem, úgy változott a véleményem és ehhez hozzájön a pillanat varázsa is. A JESZ a kedvencem.

· Gondolom rengeteg élménnyel gazdagodtál az elmúlt évek során, kérlek idézz fel egy meghatározó emléket!

Egyet? Száz ilyen van:

A Nem élhetek muzsikaszó nélkül premier buliját bevállaltam, és főztem 35 emberre egy nagy bográcsban. Úgy terveztük, hogy a kertben megterítünk, és ott bulizunk. Elévülhetetlen érdemei vannak Mikuli Dorkának és Nyisztor Miklósnak, akik segítettek

előkészülni. Miki hordta a kaszált fűvet, rendezte a terepet, Dorka hagymát pucolt és húst szeletelt. Nagymamám süttött sörkiflit. Megfőztem. Sajnos a premier napján rossz időnk volt. Mire a csapat előadás után felért hozzánk, lehűlt a levegő, és esett az eső. 35 ember beszorult a házukba. Kedvesem Nándi nagyon jó házigazdának bizonyult. Mivel ez egy zenés darab, egy komplett zenekar is feljött hozzánk, hangszerekkel együtt. A zenészek olyan emberek, akik minden helyzetben elkezdnek zenélni. Így a Csurgó zenekar egy koncertet adott a verandánkon, miközben kint zuhogott az eső. Az egyik legjobb spontán buli volt, amit átéltem.

Szintén Nem élhetek muzsikaszó nélkül- finom ételekkel, sült csirkével, rétesekkel indul a darab. Szabadtéren játszottunk, amiben gyakran az időjárás vette át a főszerepet. Egyik este esős idő volt, de ilyenkor is be kell menni a színházba, beöltözni és felkészülni az előadásra. Nagyon lógott az eső, de az volt az utasítás, hogy kezdjük el. Beindult a mulatság, a színészek ettek, ittak, majd 5 perc múlva elkezdett szakadni az eső. Az előadást leállították, de még nem küldték haza a nézőket. Már kb 20 perce szakadt az eső, amikor mi az öltözőben úgy éreztük, ebből nem lesz már előadás, és elkezdtük megenni a megmaradt "kelléket"-azaz a sülteket és a rétest. Mikor minden elfogyott, elállt az eső és a rendező szólt, hogy folytatjuk. Teljesen kétségbe estünk, mi lesz most. Beléptünk a színpadra, és abban a pillanatban újból elkezdett szakadni az eső, és akkor lefújták az előadást.

A JESZ szervezett egy nemzetközi színházi találkozót. A német csapat egy lakás színházi előadást hozott, amihez a leszervezett helyszínt visszamondták. Ezt én meghallottam és előtört belőlem a segíteni akarás. Jeleztem, hogy szerintem nálunk megtarthatják az előadást, de meg kell beszélnem a párommal. Nándihoz odamentem és nagy optimizmussal mondtam neki, hogy képzeld, van egy nagyszerű lehetőség. Van ez a berlini csapat, akik nem tudják hol bemutatni a darabjukat és nekünk elég nagy a házuk, és szerintem klassz lenne, ha befogadnánk a lakásszínházat. Nándi kicsit aggódott, de hamar beadta a derekát. Ekkor még nem sejtette, hogy 75 ember jön fel hozzánk és mi is játszani fogunk a darabban. Kb 10 percig tartott, mire minden néző bejött és levette a cipőjét. Sajnos ettől az előadás művészeti értéke jelentősen lecsökkent, de mi nagyon jól szórakoztunk, mert a rendező gondoskodott a nézők jól tartásáról pálinkával, sörrel és snackekkel. Még 3 év múlva is találtam "kellékeket" - konfettit- a parketta réseiben. Tényleg hihetetlen volt, hogy 75 ember zsúfolódott össze a nappalinkban.

Amikor a "Kezembe temetem forró arcomat" című előadást készítettük, kaptunk házi feladatot Jánostól. Mindenkinek utána kellett nézni a saját családtörténetének. Ebben a darabban sok egyetemista játszik, az ország különböző részeiből származnak. Többen mondták, hogy nincs semmi értékelhető információ. De János nagyon kitartóan kérte mindenkitől a feladatot, és akkor valami megváltozott. Nagyon izgalmas, gyönyörű és fájdalmas történetek kerültek elő a családi legendáriumokból. Egyik próbán mindenki felolvasta a saját történetét, én nagyon elérzékenyültem attól a finomságtól, ahogy leírták és összefoglalták a fiatalok. És kiderült, hogy két lány ükszülei ugyanabból a bukovinai faluból származnak. Még most is libabőrös leszek, ahogy ezt leírom.

Az évek során nagyon sok fiatal megfordult a JESZ-ben. Milyen velük a közös munka, vannak-e nehézségek/könnyedségek? Látsz-e változást például a 10 évvel ezelőtti egyetemista generációhoz képest?

Sajnos igen. Nem hívnak bulizni. Én sem tülekszem. Emiatt nincs az az elmélyült kapcsolat, mint a korábbi csapatokkal. Másban nem látok különbséget. Tehetségesek, jófejek, nagyon jó együtt dolgozni velük. Bárcsak ilyen ügyes lettem volna huszonévesen.

· Kérlek, mesélj arról, milyen volt a Tartuffe című darab próbafolyamata!

Frenetikus és félelmetes. Viszonylag fiatalon, közelebb a 30-hoz, mint a 40-hez, öregasszony szerepet kaptam. Énekelnem kellett. És ehhez jött a szereposztás, Tóth András, Inhof Laci, Rajnai Atosz, Domonyai András, Hollósi Orsi, Horváth Kriszta, Kiss Andi, Juhász Matyi, Molnár Tomi. És Lovasi András. Hóhullám volt és mi egy katlanban próbáltunk. Ha jól emlékszem Kriszta 1-2 nappal a premier előtt összeesett a színpadon, mentővel vitték be a kórházba.

Lovasi András írta a darabhoz a zenét. És nekem énekelnem kellett! Sosem énekeltem nyilvánosság előtt.

· **Miért ajánlanád a Tartuffe című előadást?**

Mert Molière jó, a Tartuffe jó, a JESZ jó. Ebből rossz nem lehet.

(a képen Mirigy szerepében a Csongor és Tündében)

2020. 05. 18.

Somogyi Bianka

Forrás webcím: https://jesz.pte.hu/utcalanytol_az_anyaig

Hivatkozások

[1] <https://jesz.pte.hu/sites/jesz.pte.hu/files/styles/large/public/reni.mirigy.jpg?itok=47rSU1Zp>